

Säg gärna till om du vill sprida eller använda större delar av materialet i något sammanhang. Det är säkert inget problem men det är roligt för oss att känna till. Och länka gärna tillbaka till www.etc.se!

Växjös klimatarbete världskänt

08-03-28

Flerfamiljshus i trä i Växjö **Bild** Linn Lokadotter Bodell

Europas grönaste stad. Den benämningen fick Växjö av brittiska BBC när kanalen ville visa upp ett gott klimatexempel. Sedan dess har det skrivits otaliga artiklar om Växjö i internationell press. Dagens ETC reste till den småländska staden och upptäckte att skogen varit nyckeln till framgången.

Hans Andréén möter vid tåget med uppknäppt jacka och röd keps. Han är projektledare för stadens satsning på att bygga flerfamiljshus i trä. Trä är det bästa byggmaterialet ur klimatperspektiv, men på grund av ett 125 år långt förbud finns nästan inga trähus i Sverige som är högre än två våningar. Nu vill Växjö vara med och utveckla den byggteknik som fallit i glömska.

Hans Andréén har tagit emot 1200 besökare under de senaste åtta månaderna, trähusintresserade japaner och journalister från hela världen. Sedan BBC besökte staden har det gått i ett. Nu senast var amerikanska NBC på plats.

– De kom till Sverige för att besöka Växjö, miljöministern och kungen, berättar Hans Andréén skrattandes.

Trots alla besök har hans entusiasm inte svalnat. Innan vi når trähusbygget ska staden visas upp. Domkyrkan, folkviolet på Storgatan och Växjösjön som ligger mitt inne i staden och som senare under dagen visar sig ha haft stor betydelse för det framgångsrika klimatarbetet.

Sänkt koldioxidutsläpp med 30 procent

Hans Andréén pekar ut det stora fjärrvärmeverket intill sjön som bidragit till att Växjö sänkt sina koldioxidutsläpp med 30 procent per år och person, räknat utifrån 1993 års nivå.

– 1996 tog kommunen ett beslut om att på sikt bli helt fri från fossila bränslen. Då startades fjärrvärmeverket som drivs av biomassa från skogen och som försörjer 90 procent av växjöborna med värme. Från början var det en ekonomisk fråga, man ville bli oberoende av oljepriset, men nu har det blivit en klimatsatsning, berättar Hans Andréén.

Trähusprojektet heter Välle Broar och ligger söder om staden. Några hus är färdiga och reser sig sju våningar höga, andra är fortfarande en byggarbetsplats.

Trä bra för klimatet

Trä är det bästa byggmaterialet om hänsyn tas till klimatet. Det drar betydligt mindre energi att framställa virke än betong och stål och träet binder därtill koldioxid. Att bevara trä i form av ett hus, istället för att exempelvis elda upp det, innebär att koldioxiden som trädet bundit stannar kvar i materialet. Ytterligare en fördel är kortare transporter.

– För oss i Växjö är det en stor fördel, vi bor ju mitt i vedboden, säger Hans Andréén.

Husen i Välle broar förses även med enskilda elmätare i varje lägenhet. De boende ska på så sätt kunna följa sin egen förbrukning och bli motiverade att spara el. Växjös klimatmål är ambitiöst och ska kommunen lyckas måste växjöborna vara med och bidra.

Utsläppen hade redan 2006 sänkts med 30 procent, räknat från 1993.

Om bara två år, 2010, ska de ha sjunkit med 50 procent. Det långsiktiga målet, som ska vara uppnått år 2025, är en koldioxidsänkning med hela 75 procent.

Boende kan följa elförbrukning

Hans Andréner ringer på hos en av de hyresgäster som hunnit flytta in i Välle Broar, för att se om elmätaren fungerar som de ska. Rune Hamberg öppnar dörren och blir förtjust över hans ärende.

– Vad bra att du kom, jag har nämligen inte lyckats hitta den där mätaren, säger han.

Mätaren sitter innanför ytterdörren men det finns ingen display som visar vad hålet med sladdar ska användas till framöver.

– Den är inte färdig än, men sedan kommer du tydligt kunna se hur mycket du gör av med på en skärm här, illustrerar Hans Andréner.

Rune Hamberg tycker att initiativet är bra, dels att husen är byggda i trä och dels att han kommer få möjlighet att följa och sänka sin elförbrukning.

– Det är bra, jag är gammal Greenpeacemedlem och tycker att miljötänkandet är en bonus. Dessutom hoppas jag att det kommer att märkas på elräkningen, säger han.

Tävla om att spara energi

Att spara el och dessutom tycka att det är roligt. Det är den paroll som nu Växjö kommun jobbar utifrån, tillsammans med kommunala energi- och bostadsbolag. Det som behövs om Växjö ska nå sina ambitiösa mål är motivation, säger So Hie Kim-Hellström, som är miljösamordnare på kommunen.

– Folk vet redan vad de kan göra för att spara el. Det som behövs nu är viljan. Jag tror att människor blir mer motiverade att spara el om de kan se hur mycket de förbrukar. Det är samma sak som att jag promenerar mer sedan jag fick den här stegräknaren, säger hon och lyfter upp tröjan och visar den manick som sitter fäst i linningen. Förutom de elmätare som sätts upp i Välle Broar finns numer en sida på nätet kallad Energikollen som ger varje kund hos det lokala elbolaget, Växjö Energi, möjlighet att följa sin förbrukning.

Webbplatsen innehåller också kartor över hur mycket varje område och stadsdel gör av med, så att de som drar minst ska kunna inspirera andra. Tanken är att stadsdelarna ska få tävla med varandra om vilka som är bästa på att spara energi.

”Vi har vågat vara lite galna”

So Hie Kim-Hellström säger att det är roligt att vara miljösamordnare i Växjö just nu. Att det som gammal kämpe i miljörörelsen är häftigt att få jobba med samma frågor, fast inom kommunen. Benämningen Europas grönaste stad, som BBC gav staden för drygt ett år sedan, ser hon som en chans.

– Vi är inte perfekta, vi har mycket kvar att göra, men benämningen är ett bra medel för att bli ännu grönare. Titeln förpliktigar, säger hon.

Men hur kommer det då sig att Växjö lyckats så bra? Hur kan den småländska staden ha väckt hela världens uppmärksamhet?

Alla som Dagens ETC frågar nämner samma tre framgångsfaktorer. Politisk enighet, ett nära samarbete mellan universitetet, företagen och kommunen tillsammans med tillgången till skogen och bioenergin.

Men miljösamordnare So Hie Kim-Hellström lägger till två ytterligare punkter på listan. Dels stadens mod att sätta upp tuffa mål och dels den centralt belägna Växjösjön som från början väckte växjöbornas intresse för miljö.

– Vi har vågat vara lite galna. Vi satte upp ett ambitiöst, galet mål som vi inte hade klart för oss hur vi skulle uppnå. Men det gav oss en riktning och vi hade aldrig lyckats sänka våra koldioxidutsläpp med 30 procent utan det, säger hon och fortsätter:

– Men det var sjön som blev vår lokala väckarklocka. Den var i dåligt skick, luktade illa och var igenväxt. Naturskyddsföreningen bjöds in till ett samarbete i miljöfrågor och vi kom då fram till att klimatfrågan var den allra viktigaste. Det var så allt började.

Linnea Nilsson

Läs också [Solen lyser upp skolan i Växjö](#)

Vad tycker du om Växjös klimatarbete?

Inge Pettersson

– Det är positivt. Alla ska dra sitt strå till stacken. Men jag tycker att det är för mycket trafik i stan. Jag cyklar mycket och tycker att cykelbanorna borde bli bättre.

Katarina Snögren

– Jag förstår inte varför Växjö ska säga sig vara bäst på allt och kallas sig Europas grönaste stad. Vi är en vanlig kommun.

Philip Daveby

(se bild ovan till höger, killen med cykel)

– Det är jätteviktigt för mänsklighetens överlevnad. Jag vill att mina barnbarn ska kunna leva.

Victor Miller

(se bild ovan till höger, killen med gitarr)

– Det är bra att Växjö satsar, men om Växjö är Europas grönaste stad är det ganska skrämmande, tycker jag. Om vi är bäst säger det rätt mycket om resten av Europa.

Guje Larsson

– Man har gjort mycket bra, men mer återstår. Jag tycker det borde göras en satsning på ekologisk mat på alla skolor, förskolor och äldreboenden. Det förpliktigar att kalla sig Europas grönaste stad och jag tycker att det borde märkas mer för oss som bor här.

Jane Björkman

– Man märker inte av det så mycket i vardagen. Men det är jättebra att diskussionen förs. Diskussionen är aktuell bland växjöborna, jag känner inte någon som inte bryr sig om miljön.

Kommentera! [3]

1. Av: peo ekberg

Bor i Japan. I Japan är Växjö redan känt som en miljöledande stad i världen sedan säkert 7,8 år tillbaka. Sverige är Nr 1 på ett par världsrankningar som skulle kunna översättas "Världens Grönaste Land". Det är enormt ledsamt att svenskarna inte inser att man är ledande i världen. Istället tar man alla tillfällen man kan få att trycka ner sig själva och berätta för världen hur dåliga man är. Beviset ser man i de påföljande intervjuerna utav Växjöborna efter artikeln. Varför tar svenskarna varje tillfälle i akt att kritisera sig själva? Varför kan inte svenskarna lära sig att kunna berömma lika mycket?

Sverige är en ledare för det Gröna Samhället i världen. Japanska experter jag tagit till Sverige frågar sig ofta "Varför går Sverige inte ut med denna fantastiska kunskap de har om miljöarbete?" Svaret är enkelt: Svenskarna vet inte om att man

har en gyllene kunskap som världen letar efter. Man vet inte ens om att man är Nr 1 i världen.

30 Mars 2008, 14:04

2. Av: Per E

Det verkar ju smart att bygga hus av skogens trad. Daremot ar det inte lika smart att elda upp virke och virkesavfall i stallet for olja, da blir det ju lika mycket utslapp i alla fall. Om Vaxjo vill bli Gronast i Europa maste de sluta elda skog snarast. Det basta ar sjalvklart att foradla skogsprodukterna sa langt mojligt ar, bygga trahus och mobler och sen exportera resten till lander som inte har skog. Vi ska exportera travaror, inte vaxthusgaser! For de utlandska journalisterna ar val Vaxjos trahus mest en annorlunda kuriosanyhet fran ett litet land med 2,5 ha skog per invanare. Vaxjo har knappast nagot att lara ut. Men trahus utan ohyra ar bra, sadana ska vi ha.

31 Mars 2008, 10:58

3. Av: Hillevi

Per E har fel som tur är. Om man inte eldar skogsavfallet bryts det ganska snart ned av djur, svampar och mikroorganismer och då avgår koldioxiden i alla fall. Och där skogen stod kan det växa ny skog. Biobränslen från ett uthålligt skogsbruk är i princip koldioxidneutrala.

31 Mars 2008, 12:00

Skrivregler: Skriv inte mer än 1500 tecken. Längre inlägg än så kommer antingen att kortas eller inte publiceras alls. Personangrepp och andra kränkande inlägg raderas vid moderering. Vid upprepade övertramp blockeras skribenten. Redaktionen förbehåller sig rätten att utan motivering ej publicera insända kommentarer samt avpublicera de som redan publicerats.

Namn   Kom ihåg

E-post

http://

Meddelande

Textile-hjälp

Förhandsvisning